

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, razen v nedeljo in dnevi praznikov, ter vojaško po pošti prejemanje za vsako-ogledno deželo za celo leto 16 gid., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gid. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gid., za četrt leta 3 gid. 30 kr., za en mesec 1 gid. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr., po pošti prejemanje za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četrtinskega petit-vrste 6 kr., če se omanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Upravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad administrativno uradno pisarno je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Mladina, ti naš up!

Sag ihm, dass er für die ideale seiner Jugend soll achtung haben, wenn er mann sein wird. Schiller.

Življenje našega študenta je pač navadno dosti nemilo. Uboštvo, pomanjkanje na vse strani je po večjem njegovo spremstvo od prve šole do tja, ko univerzo zapušča, in še v prvih letih praktikanta mu je več trnja, nego rožic. Ali pri vsem tem je vesel fant, in če je sila največja, je njegov humor najbližji. Zraven mu pa je večinoma jeklena eneržija: dalje riže, in kakor še mlad in brez starejših svetnikov, sam postavljen v morje velicega mesta, jadra prav pametno do cilja. Uže v gimnaziji bolj na lastne noge postavljen, zgodnja precej hitro, in zgodnji boj za potrebno ga uči več misliti, in tako pride na univerzo kot mlad človek, ki kuratorja ne potrebuje. Kar ga pa tako lepo krasi, je, da ognjevito ideal kak v svojem srcu hrani. Gmotno so mu zvezane roke in noge, ne more ven v trušni svet, ter mlada svoja leta uživati na visocem konji, ali odprt, daleč odprt mu je svet duševnega življenja, in tu uživa uže zgodaj slasti, koje podaje ta stran človeku. To mu daje ono eneržijo, s katero lačno svojo mladost prebije, to mu je svitli stolp sredi valov, ki mu ladijo razbiti hote. In na duševnem tem polji najde rožico domovinske ljubezni. Daleč tam na tujem brez familije se mu prikazuje lepa njegova slovenska domovina v še lepšem krilu, domotožnost po njenem hribovju se mu vzbuja v oprsju in mej tujimi ljudmi vidi, kakó ljub je ljud, ki biva daleč tam doma, in gorko mu vstaja ljubezen do domovine in svojega

ljudstva. Bivajoč pa v velicem mestu, kjer svetovna omika svoje bogatstvo razpostavlja, vidi prav še le, kako ubogo je ljudstvo, koje ljubi z vsem mladostnim svojim ognjem, in vprašanje: zakaj si ti tako raztrgano? se mu vrvira v misli, in tedaj se mu prikaže njegovo ljudstvo na torturi. — Mlad je, za vse lepo in dobro navdušen, speče in peče ga ta pogled, in z močjo mlade krvi rodi se v njem oni srd, ki navdaja domoljuba, ki vidi svoje ljudstvo nesrečno po tujej sili.

Starejšemu človeku tako dobro dè, če včasih mej te naše mlade može pride, ter vidi, kako plemenito se izjavlja v njihovih društvenih ljubezen do slovenske domovine, in kako žarno mladostna jeza razžaljenega domoljuba. — Iz teh mladeničev mora o narodu pošteni delavci priti, drugo življenje mora se začeti v vsem privatnem in javnem življenju v domovini, to je up narodove boljše bodočnosti, bo dejal! — Da, vsak narod bi bil na tako mladež ponosen; možje so po večjem, ki so si zidali hišo omike tako, da so z jedno roko keljo držali, z drugo meč, odganjajoči sovražnike te hiše, sovražnike življenja. Značaji bi to morali biti jekleni; v železni kopelji dela, pomanjkanja so si značaj krepili, in ljudje bi bili, ki so se več, kakor drugi, katerim je mlado življenje tekalo v zametu in svili, misliti učili. Možje bi morali biti, ki za ideale, katerih so se na prsih almae matris nasrkali, krepko, kakor celo njihovo prejšnje življenje, tudi v moškej dobi vstopajo, s kratka možje, kateri so vselej in kateri povsod drugod narodu najboljše moči postavljajo. Kdor je v Gradci ali na Dunaji društva naših vseučiliščnikov pohajeval, vzel je morda te misli soboj. In doma

je našel može, ki so nekdanj tam dijačili, ki so res upe spolnili, kateri so se vanje stavili. Do novejšje dobe zapazimo, da je narodno naše delo dobilo po slovenskih vseučiliščnikih sploh može, ki se značajni zvati morejo; da, lepi značaji in moževsko jekleni sredi trdih razmer; najnovejšja doba pa nas uči, da marsikateri onih, ki je na univerzi bil gorak domoljub, doma postane mrzel, prav mrzel.

Slovenci smo jako srečno ljudstvo — domoljubje se pri nas o nekih krogih prav grdo pogledava in proskribirano je. Vsi vseučiliščniki ne morejo si izvoliti neodvisne kariere. — Hud boj je mladeniču, ki je vstopil v odvisno, mej značajnim življenjem, idealom domovinske ljubezni in kruhom. „Ne smeš“, mu se pravi, kamor stopi. Jezno vskipi krv v njem, ki še malo na slobodnih tleh univerze stoji, kjer komande nij; ali — hočem tudi po toliko trudnih, lačnih dnevih stradati; — oženiti se mi srce veli, oženjen sem nemara uže! — „Hunger und liebe erhalten das ew'ge getriebe“, pa slovenskemu narodu poropata dostokrat značaje. — Začetkoma filozofira naš praktikant: bom miren, dokler nijsem definitivn; — potem je celo miren, in kakor mašina brezvestna v aparatu delaven; ali ta filozofija se mu priljubi, Damoklejev meč mu da zmirom nad glavo visi, in če ne zgubi domovinske ljubezni, ono lepo jezo nad tem, kar se z narodom počenja, je zgubil, in indiferentnej je tako lep postal. —

Poznam več mož tega duševnega razpoložja; ne morem kamenja nanje vreči, — je proketo hudo to, Slovincu biti! — Pa poznam tudi nekaj družih odvisne kariere, pred ka-

Listek.

Karanfilj s pesnikovega groba.

Spisal A. Šenoa, prevel Janez Naglič.

Zunaj je mraz. Sever brije nemilo igrajoč si s sneženimi zvezdicami, sneg do kolena, od streh visó ledene sveče. Kruta in ljuta, prava in zdrava zima! Jaz sedim sam v svojej sobi poleg plamteče peči, sedim ter prebiram malo, rumeno knjizico. Mala je, ali jedra in srečo mojemu mila. Prečital sem uže desetkrat te vrstice, a čitam in čitam jih zopet. Tu je duh, tu srce. A veste-li, kdo jo je napisal, to malo sirotico? Nesrečni „jezični doktor“, karer Kranjci pravijo odvetniku, nesrečni Franjo Preširen. A veste-li, čegava je bila? Preširnova. No, je-li čudež, da mi je mila? Glej, cvet mej orumenelimi listi! Karanfilj*) je, mislim, ali je vsaj bil. Siromašni cvet! Kako je stisnen, kako rumen! Ali nij šala. Dvajset let drema v tem papirnatem grobu. Nekedaj

se ve dá, nekdanj je cvetel krasno. Milo ga je bilo gledati. Tudi jaz sem ga videl. Kako rudeč, kako poln, kako milo se je zibal o vetriču, kako se je na njem lesketala rosa. Tak je bil, preteklo je v jeseni uže dvajset let, a cvetel je v Kranji na Preširnovem grobu. Bože moj! Kako se vse menja na svetu! Da, tudi mi smo kakor cvetje: brst, cvet, ovehlina — deklet, žena, baba, da mi oprostite. Glejam ga, a ne morem se ga nagledati.

Zimska noč je, okolo mene mir, ogenj gori, drobni plameni ovijajo se bukove klade, svetiljka na mizi trepeče pred menoj, v mojej pameti se vzbujajo vgasle, blede slike, postajajo žive, rastejo. Tudi moj karanfilj postaja rudeč, cveteč dviga glavico, kakor da bi želel govoriti. Govóri, cvet, govóri, naj te poslušajo dobri ljudje! Ne bode to umna pripovedka na tanko predena in fino brušena, ne, to bode pest besedij, vrženih mej svet samo na dobro srečo, a iz mladih danj. Kar je, to je, od srca je. A to nij zlo.

Bil sem dijak, vesela nemirna kri. Niti

besa se nijsem bal — samo žensk sem se strahovito plašil, če ravno mi je uže pod nosom cvetel prvi mah. Zahajal sem pogosto v društva. Naša „jeunesse dorée“ dvigala je visoko svoje makove glave, govoreč o kakem vis-à-visu z resnostjo, s kakovo diplomati razpravljajo orijentalno vprašanje, makove glave „delale so furore“, a jaz sem mej tem kvaril četvorke, ali pa znoječ se tihó sedel poleg svoje plesalke pri kotiljonu. Pozneje se je se ve da, tudi to premenilo. Skrbij nijsem imel. Delal sem verze. Menda veste, kaj je tak mlad pesnik, ki sanja prvokrat o idealu. Mislim, da nij bolj smešne stvari na svetu, kakor je tak mlad vilin sin, kateri na robu svoje šolske knjige dela šepave sonete, ali gredoč po ulici navadno pospeši svoje korake, kadar sreča svoj konkretni ideal vračajoč se od poldnevne maše. Ravno tak sem bil tudi jaz, hvala Bogu, da nijsem svojih tedanjih pesniških proizvodov dal tiskati. Učenje mi nij delalo preglavice, preskočil bi bil vse tako rekoč skokom. Ali brez obzira na ženske bil

*) Karanfilj = klinčič, nagelj.

terimi klobuk snamem, značaji tudi s proskribiranim domoljubjem. —

Ah kako je teh lepo videti, da so up boljše narodove bodočnosti! Iz obraza tacega moža se bere ona energija in oni ponos, ki pravi: mar mislite, da sem zato toliko trpel 20 let, da bom živel, kakor drugi hočejo, mislite, da ne poznam vrednosti življenja, v katerem nijsem rob, mislite, da se človek še le pri tem in onem začinja! kaj ne možje, „kdor biljko se stori iz groze, popiplejo, požro ga koze!“ In taki značaji se ravno nemajo pri-tožiti, da se jim kariera krati. Prestavljajo jih sicer, ali močno jih imajo v čislju, in boje se jih. Naravno to. Višji človek je tudi omikan, in kako gnjusljiv se mu mora mlad človek zdeti, ki tako brezvoljno pokorno in ponižno srce, in ves drob drugemu pod nogo da! — In če je ta višji duševni siromak, kako hitro korajžo zgubu, če se mu resnica pove. — In duševnej siroti podvreči svoje srce in glavo! Ne, za to nij treba iti na univerzo!

V tem mesecu je počastil naš narod tri može, ki so ga dramili k bdenju in zdramili dosti. Domoljubna poštenost po vsem Slovenskem veselo pozdravlja starčke: Bleiweisa in Kočevarja, veselo pozdravlja jubilanta-pisatelja Trstenjaka, in tako tiho so vsi jeziki, ki imajo drugače veliko psovka za slovensko domoljubje.

Vi ljudje, ki ste drugače toliko infamni, da zovete našo ljubo domačijo „Schweineland“, vi, ki drugače tako radi pljuvate na narodno delo, ste zdaj oziroma naših omenjenih poštenjakov tako tihi! — Vas je osupnilo, da delo teh mož nij bilo zastoj; vas je osupnilo, da ljudstvo, masa te može časti; vas je prestrašil sivolas Bleiweis, ki je najedenkrat na podnožji ljubezni slovenskega ljudstva tako velik se vam predočil! Kje so vam zdaj psovke! Vidite zdaj, kateri pot vodi do ljubezni sorojakov! Kdo je produktivno delal, vi ali možje, koje skoro ves narod časti! In kje so značaji, pri vas ali tu! —

Mladina slovenska, — daj ta tema dalje razmišljevati; ljudje, ki se biljke store iz groze, ne opravijo nič; in kako žalosten mora biti pogled proti koncu dnij, če si mora človek očitati, da mu je v mladostnem času srce tolklo le po komandi družih ljudij, kako žalosten, če se človek stori indiferentnega radi ubozege kosa kruha! Lepo je videti moža, ki je vsem zaviram kljubu močan zna-

čaj ostal, lepo, če ta moč tudi kot mož in sivolas idealu mladosti zvest ostaje. Vzemi si katerega hočeš renegatov in postavi ga zraven Kočevarja, Trstenjaka in Bleiweisa! — Joj, kako je vse majheno! — Zato glavo navzgor, vsaj živimo samo jedenkrat, in „fej“, da me možka doba najde brez energije, ponosa, ki je jedenkrat vseučiliščnika v ubozih razmerah tako lepo krasil! — S—c.

O Bleiweisovej svečanosti.

Dopisi.

Veleučeni gospodine!

Poznajuc i štujuc velike zasluge, što si ih stekoste radeći se brezprimjernom požrtvornosti, to na literarnom, to na političkom polju — za boljak najbližega nam i najrodnoga i po krvi, i po osjećanju, i po udesu slovenskoga naroda, ne može mi hrvatska mladež nalazeća se u Beču, a da se bar duhom ne zanese u ono izabrano kolo, koje će iz mile nam domovine 19. studenoga pohrliti u bielu Ljubljanu, da dostojno pozdravi velikoga muža, neustrašiva narodnoga borioca, da očituje iskrenu i srdačnu čestitku sedamdesetgodisnjici ljubljenoga i štovanoga „očeta“ slovenskoga naroda. Hrvatska mladež po bečkih visokih školah, prodahnuta najtoplijimi željami prama mužu, koji divnom, nepokolebivosti, sborom i tvorom, vierno i dosljedno izvadja načelo prihvaćeno 1843., vastade se 6. studenoga na svom „Velebitu“ u glavnu skupštinu, te Vas vodje velikim uzhitom i burnim oduševljenjem izabra svojim počastnim članom, da tako i Vaše dično ime uplete u liepi vienac odabranih narodnih slavljenika — svojih počastnih članova.

Izvolite, Veleučeni gospodine, primiti to imenovanje kao izraz najdublje štovanja, koje hrvatska mladež naprama Vašemu proslavljenomu imenu goji, kao iskreno očitovanje, da je hrvatska mladež vazda spremna oduševljeno i veselo stupati stazom, koju je Vaša neumorna ručica utrla, stazom, koja vodi ponajprije k duševnoj, a zatim, ako bog dá, i k političnoj uzajamnosti slovenskoga i hrvatskoga naroda!

U Beču, 17. studenoga 1878.

Dragut. Neuman,
predsednik.

Prečestiti gospod dokt. Jan. Bleiweis!

Brez zastopstva smo in kot peščičica v laškem mestu brez društva, ter nam nij mo- goče po izgledu drugih sinov slovenskih po- svečiti dan Vaše 70letnice — ali vendar nam je sveta dolžnost, da možu slavnemu, ki je neprecenljivo mnogo storil v prospah mate- rinščine naše, v razvoj omike, zavednosti in vzcvet domačega šolstva, — naše sočutenje, našo radost in srčno zahvalo izrekamo.

Pooblaščen sem v to od strani tu biva- jočih zavednih Slovencev, naprošen ob enem po učečej se mladini slovenskega dela naše Primorske.

Odpustite nam, da na ovi — ne povsem dostojen način — pridevamo iskrenej želji in voščilu naroda našega tudi nam iz globine pri- šle besedice.

Liubav in udanost do Vašega blagorod- stva živi v srcih naših, in če bi prav stanú ne imela, bo večno še živela v vernem srcu domačih sinov, ki ljubijo milo jim materin- ščino, in vedó ceniti zasluge velicij mož, ki so temelj boljše bodočnosti!

S posebnim visokoštovanjem

Vašemu blagorodstvu
slugá

Julij plem. Kleinmayr,
c. kr. profesor na učiteljsk. iz-
obraževališču, in ud izprašev. ko-
misiji za ljuds. in mestj. šole.

V Kopru 17. novembra 1878.

Blagorodni gospod doktor!

Blagovolite, blagorodni gospod doktor, in neustrašljivi boritelj za naš narod! tudi izpod skalnate Pece mrzlega Gorotana najtoplejše čestitanje rade volje sprejeti, katero Vam k Vašej slavnej in v imenu vsih svojih farma- nov sporočuje iz

sv. Danjela v junskej dolini na Koroškem

Josip Skrbinc,
župnik.

Nestoru slovenačke knjige i jezika, žarkom slovenačkom rodoljubu, vriednom naučenjaku dr. Janezu Bleiweisu v Ljubljani!

Danas sveta majka Slovenija pita svoje sinove: tko je razvio zastavu umnoga napredka u mome milom narodu slovenačkom? — i svi Slovenci iz grla kliču: slava Bleiweisu!

Vrli mužu! Koliko Te Srbstvo štuje,

sem nemirne krvi, duša moja želela si je mej svet — široki svet. Oprostite mi te karakteristične opazke s šolske klopi. Sedaj nijsem več dijak, ne bodem jih po dijaško pripovedal, a nij neprijetno spominjati se poezije one zlate dobe življenja, katera žalibože ne traje delj kakor metuljevo življenje, dobe, v katerij v človeškem srcu kalijo najplemenitejši občutki, ki so pri zrelijih ljudeh v našej ne- medicejskej dobi jako redki. Omeniti moram, da so te črtice res potrebne za mojo ne če- šljano pripovedko, katero bode morebiti kak veleučeni sodec „in poeticis“ zastoj poskušal meriti s svojim teoretičkim laktom. Stvarica na zadnje nij nič družega, kakor pripovedka „o zgubljenj ovcí“. Naš krivonosni ravnatelj — nos mu je nagibal na levo, — pride ne- kega dne obrít mej nas, ki smo uživali svojo dušno hrano v hiši na trgu svete Katarine v Zagrebu, nad katero je tedaj visela dvoglava črna ptica, kakor nad kako trafiko, čeravno se tam nij prodaval tabak, ampak svetska modrost. Ravnatelj pride, zamiži enkrat, po-

kašlja dvakrat, pljune trikrat, ter obrne nos visoko v zrak, kakor petelin, kadar se na- pije. Omeniti moram, da nam ta germanizator nij bil nič kaj po volji, ne toliko zavoljo kri- vega nosa, ampak, ker je bil po duhu Tor- quemada en miniature. Ravno zavoljo njega so mi zamrzele Horacijeve pesni. Krivonosni Torquemada tolmačil nam je proizvode tega dvorskega pesnika navadno po polu dne v sparnih letnih dneih, kadar je prišel od obeda pri kakem kanoniku, ter nas z njim grozno mučil. Jedno jedino stran Horaca nam je natanko komentiral, kleti, stekle- nice, zdravice rimske in razne vrsti latin- skega vina. Jako zanimiva je bila njegova razprava o razliki mej falernsko kapljico in našim Bukovcem. Čeravno ravnatelj nij ljubil Hrvatov, ljubil je vendar hrvatsko vino, a o starorimskem moštu govoril je s tako natan- čnostjo, da bi človek skoraj bil mislil, da je tudi on v krogu saturnalskih bratov pijan skakal po trgih večnega mesta. V ostalem pričal je njegov, jutranjej zori podoben nos,

da je bil v tem oziru junak arheologije. Zdj se razkorači ravnatelj kakor farneški Hercul, ter začne sipati na naše nemirne glave celo vrečo latinskih poslovic, vplete z nekim ne- navadnim patosom nekoliko fraz o velikoav- strijskem patriotizmu, a zrno cele peroracije je bilo, da so prišle počitnice, čas zlate dija- ške svobode. Ko je bila ta klasična ceremo- nija gotova, izide naš Cerber olimpijskim ko- rakom iz sobe, a za njim zahruli smo tudi mi izpod krila dvoglavega orla, izpod nepo- mičnih obrv našega „pastirja narodov“. Vzda- hnilo smo iz globine naše duše, a jaz dokazem popolno svobodo, popolno svojo gospodstvo, preženem starca Homera k Ciklopom, Virgila v Tartar, a vso ostalo znanost za peč. Odločil sem iti mej svet. To je gotovo velika odloka. A kaj je svet? V tem nijso vsi ljudje istega mnenja. Nek kmet iz Šestin mi je rekel je- denkrat: „Nam izhaja solnce v Zagrebu, a zahaja v vasi Vrabče. To je naš svet.“

Menda veste, da zadostujeti dve uri, da se obhodi cel mikrokosmos poštenega Šestina.

pokazalo je tim, što Te je „srpsko učeno društvo“ 1851. godine izbralo za svoga člana. Pa kad Te najvrtniji Srbi tako štiju, da li je čudo, što se sad na usklike braće Slovenaca: „slava Bleiweisu!“ odzivljemo i mi srpski pravoslavni bogoslovi uz ostale glase, uz premilog nam Srpstva, sa: „Slava mu! Slava Bleiweisu, slava onome mužu, koji je Slovenca naučio, da svojim lijepim čistim jezikom može svoju knjigu štiti i pisati! Slava vrlome sinu slovenačkom, koji je svoj narod opreznim, al pouzdanim korakom vodio za punih 35 godina k umnom i materijalnom napredku! Slava priznatom iskušanom, iskusnom i vijernom vodju, koji je kao brižni otac narod svoj kroz silne bure, u političnom njegovu životu sretno i vješto proveo. Slava Bleiweisu, sa kojim počije istorija slovenačkog jezika i literature, koji je u Slovenca podigao ponos narodni, koji udario temelj narodnoj slovenačkoj literaturi!

Dao Bog, da se dugo još svijetli sjajna zvijezda, koja se je 1808. godine u Kranju rodila, a 1843 na slovenačkom nebu zasijala; da dugo još ne malakše ruka, koja je Slovenca drugim Slovenima prikazala. — Dao Bog, da i ova opća svetkovina doprinese, da se ostvaré rječi pjesnikove:

Jedinost, sreća, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo,
otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in ž njo čast
ko pred spet naša bude vlast!

U srpskim Karlovcima, novembra 1878.
Srpski pravoslavni bogoslovi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. novembra.

Iz Pešte javlja telegram, da je dr. Herbst za jedankrat zmagal. V seji 28. novembra je v delegaciji grof Andrassy svojo predlogo o naknadnem kreditu za okupaciju Bosne nazaj vzel ali oporekel. — Torej pride stvar res pred državni zbor. Vlada se je zdaj udala. Ali se bode tudi v državnem zboru? Da vidimo! — Državni zbor se torej skliče zdaj vsak čas.

V ogerskem zboru je bila adresa do cesarja, ki pa tudi graja vladno politiko in okupacijo, sprejeta z 202 glasi proti 180 glasovom opozicije, ki je ali hotela imeti ostrejšo adreso, ali pa, kakor Hrvatje, odobrava

okupacijo. Ker je mej temi 22 glasi večine 6 ministrov in dva ministerijalna uradnika, znaša večina ministra Tisze le 14 glasov. Ker je pa tudi večina zanj nekako dvomljive vrednosti, kaže se zopet, kako tudi na Ogorskem vlada na slabih nogah stoji.

Vnanje države.

Novica, da sta avstrijska in turška vlada glede zasedenja Novegabazara uže konvencijo naredili tako, da to ozemlje, ki loči Črno goro od Srbije, obedve zasediti, ni istini. Turki so terjali preveč, namreč da bi Avstrija prej priznala turškega sultana vrhovno oblast nad to zemljo. V to ponižanje pa Avstrija nij dovolila. — Najbolj prav bi to se ve da bilo, da to ozemlje dobiti Črna gora in Srbija.

Bolgarski škofje, uradniki in veljavni možje so 27. t. m. sešli se v Trnovem, da se posvetujejo o organizaciji bolgarske kneževine. Do januarja bodo delo dokončali, potem se bode volil bolgarski knez. Kandidatje so, kakor „Pol. Corr.“ javlja: Ignatiev, Vasilčikov, in princa Reuss in Battenberg. Upajmo, da Bolgari ne bodo Nemca volili, če je prav porusen, nego tega ali onega Slavjana.

Iz Carigrada se javlja, da hoče Turčija z **Grecijo** pogoditi se. „Pol. Corr.“ ima izvestje, da pojde Muktar-gazi te dni v Atene s posebnim nalogom, ponuditi Grkom Janino in Triakalo s tem pogojem, da Grška sklene s Turčijo zvezo za skupno obrambo proti evropskim napadovnim nameram.

V **Macedoniji** Turki more in požigajo, da je groza. 13. t. m. so turški vojaki zažgali vas Veresnica, a prej vse stanovalce, 311 ljudij posekali. Salih paša, komandant v Macedoniji, je uže od prej kot krvnik znan.

Po **Italiji** nekaj čudno vré. Iz Rima poroča telegram: Na več krajih so bile osebe umorjene. Nij še znano, ali so to politični ali navadni umori. — Kralj je obiskal ministra Cairolija, ki na svojej rani bolan leži, in ostal je dve uri pri njem.

Izredno izdanje uradnega **angleškega** lista v Londonu od 28. nov. proglašá naredbo, vsled katere se parlament sklicuje na dne 5. decembra, da reši nujne važne stvari.

Na **Nemškem** cvete prava „nemška“ svoboda veselo dalje. Ne le, da so socijalnim demokratom kruto usta zamašili in jih pozaprli ali izpodili, kdor se je le ganil, — zdaj pada nemška svoboda tudi po meščanskih demokratih. „Frankfurter Ztg.“ je igubila pravico podrobne prodaje, in iz Königsbergske mestne hiše je vlada ven vrgla kip dr. Jacobija.

Dopisi.

Izpod Nanosa 27. nov. [Izv. dopis.] Pri priliki slovesnosti, katero smo

obhajali 18. in 19. t. m. na čast slovenskemu očetu, pokazali smo zopet svetu, da naš slovenski narod ne spi, a da kljubu vsem protivljenju in vsem zaprekam, ki jih dan za dnevom mora prestajati, se vedno bolj in bolj vzbuja, ter da je uže popolnem zaveden svojih pravic, katerih terjati nikdar več ne bode odnehal, nego činil bode to povsod, in pri vsakej priliki. Da, dela nas sicer še obilo čaka, ali to naj nas ne plaši, kakor tudi kakošna narodna nezgoda ne. Pač pa naj nas to še bolj izpodbuja k neustrašenemu, ter neumornemu delovanju za svojo narodno stvar. Za uzor imejmo naše narodne veterane stare garde, kateri so bili kakor trsi v puščavi, oddaljeni cele dneve jeden od drugoga, a vstrajali so kakor skala v morji, v katero dan za dnevom valovi pljuskuje in butajo. Ta vstrajnost njih nij brezvspešna ostala, nego rodila je obilen sad; narod je črez in črez vzbujen iz tisočletnega spanja, ter borilcev, in to hrabrih, štejeemo na stotine in stotine iz vseh stanov. Naravna ideja, da se zjedini, izvesti se mora prej ali slej; vsaj to dobro vemo, ka razkosano telo nema življenja, ter ne obstanka. Vez, ki nas veže, postaje dan za dnevom čedalje tesnejša, in to občutimo vsi Jugoslavjani.

Iz Cerknice 24. nov. [Izv. dopis.]

V pretečenem poletju sem imel priliko pregledati „mrzlo jamo“ pod sv. Križem nad Ložem, kjer se nahajajo celi kostnjaki pred tisoč in tisoč leti tu poginoh jamskih medvedov. Začudil sem se, videč to velikansko in prostorno jamo, in v njej zares lepe kapnike v mnogovrstnih podobah in oblikah. Čudil sem se pa tudi, da so ti prostori zdaj še toliko zanemarjeni, in da nobeden se še nij potrudil, o njej kaj več pisati, in naznaniti svetu to podzemelisko čudo. Mi Notranjci moramo vsaj to, kar nam je narava čudnega podelila svetu kazati, vsaj drugoga imamo itak prav malo.

Dvorni svetovalec prof. Hochstädter, kateri je bil tistikrat tudi v tej jami, in je navlaš z Dunaja prišel tja, da je izkopal za državni muzej tu nakopičenih medvedjih kostij, bil je o lepoti te jame zelo zavzet, ter je trdil, da take formacije, posebno oboka, nij še našel pri nobenej drugej jami. V resnici je pa krasno videti te prostore pri svitu bengaličnega ognja, in človek ves zamaknen strmí

Tudi jaz sem imel skoro homeričen pojem o svetu. Nijsem torej vedel, kateremu vetru bi zaupal svoja krila. V tem mi je pomogel prijatelj Albert. Imenujem ga tako, ker se tudi denes drugače ne zove. Bil je lep, zdrav, krepek in bister mladič. Bil je srednje rasti, a za svoja mlada leta skoro moževnega lica. Po širokem ali ostrem licu, po gostih obrvih nad črnimi žarkimi očmi, po gostih črnih lasih, po strasti in fantaziji poznal si na prvi pogled, da nij potomec niti Hermena niti Thusnelde.

Albert je bil rodom v resnici Slavjan, ali birokratsko dete. Vi me razumete. V njegovej rodbini govorili so ljudje samo z deklo v materinskem jeziku, drugače pa v službenem, uradnem, da vendar nikdo ne bode sumil o panslavizmu. Kaj se hoče, čas je bil tak. Mene je jedenkrat ravnatelj strašno oštel, samo zato, ker je našel pri meni s cirilico tiskano „Lazarico“. „Zakaj si kvarite oči s takimi kitajskimi hieroglifi, ki samo rusko propagando širijo?“ zakričal je nad menoj.

Da, tudi Kačičevo pesmarico vrgel je neki Tirolec, ravnatelj nekega zavoda, v peč, ker je bila s cirilico tiskana. A Kačič vendar ne stoji v silabusu. Hteli so nas radikalno ubiti, da postanemo tudi moralni panduri. Tako je bila pri Hrvatih. A prosim vas, kaj še le Albert, sin birokrata. Da je Slovenec, se je videlo iz krstnega lista, in — kakor sem uže rekel — iz razgovora s kuharico. Nij torej čudež, da je Albert po primeru očeta svojega besedo „Avstrijanec“ res smatral kot etnografski pojem, ter potem vravnal svoje rodoljubje. On nij sovražil Slavjanstva, bil je plemenit mladič, ali duh tedanjega časa napravil je iz njega „sujet mixte“. Ideje mu nijso kričile na sever, na iztok, na jug črez črnorumenene meje, ker tedaj je bilo dovoljeno inostrano duševno blago uvažati samo od zapada — iz Germanije. Albert je sicer čutil, da je tudi na Hrvatskem vsaj na pol doma, ali je vendar vedno nosil v desnem žepu Schillerja, a v levem Götheja, ali nikakor ne Wilhelma Tella, niti Götza von Berlichingen, ker to se

je smatralo v onem času za „aberratio mentis humanae“. Bil sem tedaj še na pol deček, nijsem imel očesa, kakor ga imam denes, ali ako si v duhu predstavim Alberta, ako razmišljam o njegovem duhu, potem uvidim zdaj črez toliko let, kako je nenaravno cepljenje tujega duha pokvarilo bilo vso živo, strastno narav poštenega slovenskega mladiča. Moj Albert postal je sentimentalen, melanholičen, da, „nesrečen“; čeravno o kakej nesreči nij imel ni pojma, živeč brezskrbno pri svojih roditeljih. Bože moj! Kako je hlastno čital Göthejevega „Wertherja“ jedenkrat, dvakrat, trikrat. Nazadnje je bil prepričan, da je on sam v resnici drugo živo izdanje „Wertherja“. Ni jaz nijsem stal na svojih nogah, kakor bode te pozneje videli, no, ker sem bolj epske, nego lirske naravi, srdil sem se večkrat radi halucinacij mojega Alberta, a jedenkrat rečem mu čisto ciniški: „Kupi si vendar plašč, ter izigraj novega Wertherja do kraja“.

(Dalje prih.)

tja, kjer vidi, kako lično in enakomerno se sklad na skladu vzdigujejo stene, na katere je oprt z mnogimi razpoklinami ozališani obok, kateri daje iz sebe redilno moč, da se ustvarjajo pod njim lepo beli svitli kapniki v raznovrstnih podobah.

Le škoda je, da se v obilnej meri nahajajo pri kapnikih sledi vandalizma, in da se lepa reč tako lahkomisljeno poškoduje. Dospetši pa do nekega postranskega prostora, kjer se zagleda velikanski nasip, pričel je omenjeni gosp. dvorni svetovalec z najetimi delavci kopati tu nakopičene medvedje kosti, ter je bil tisti dan toliko srečen, da je dobil 6 celih nepoškodovanih kostnjakov. Ti pred potopni medvedje bili so pa zares velikani, kajti čuditi se je velikosti raznih udov. Posebno strašno je videti zobovje. Zasutih je pa tu na tisoče medvedov, in po prostornej jami se nahajajo uže okamenjene čeljusti, zobovi, črepinje in druge kosti.

Ta kraj je zares vreden, da ga ogleda vsak, kdor ima le količkaj prilike in veselja do podzemeljskih čudes; in ker sem pred kratkim časom čul, da namerava gosp. prof. Hochstätter v družbi drugih učenjakov z Dunaja, prihodnje leto to jamo zopet obiskati, in potem mnogo za njo storiti, sklenil sem o tem le toliko omeniti, da bi srečja, bodi si uže loškega mesta ali pa starotrška, za vhod v jamo, in za pot v jami kaj storiti hotela, da bi ne bilo potreba plezati čez gorovju podobno skalovje, in ne gaziti po vodi. Stroški bi ne bili ravno tako veliki, ako bi se vsaj nekaj, in poglobitnih ovir odstranilo in toliko učinilo, da bi se po nastavljenih znamenjih lahko, in brez strahu zaiti v kako votlino — prišlo po pravej poti do konca jame, in zopet ven. K.

Domače stvari.

— (Dr. Bleiweisa) imenovali ste na dalje še tudi občini Grapkas in Gomilsko za častnega občana ter mu včeraj priposlali dotični diplomi.

— (Slavno c. k. poštno ravnateljstvo v Trstu), katero je na neko pritožbo leta 1876. strogo ukazalo, da se morajo k slovenskim adresam izdajati tudi slovenski receptisi, opozorujemo, da se tukajšji poštni uradniki ne ravna po tem ukazu, temveč da so arogantni, ako se to od njih zahteva. Dasi bi imeli pravico zahtevati, da se v slovenskej Ljubljani izdajajo samo slovenski receptisi, kakor se v Trstu samo italijanski, vendar ne gremo tako daleč i pač pa terjamo, da se respektira enakopravnost, in da si nižji uradniki ne prisvajajo pravic prot izrecnim naredbam predstavljenih jim oblastnij jo zametavati. — Ako ta notica ne bode zadostila, priobčili bodemo v prihodnjih imena tistih uradnikov, katere slovenska stran receptisa nervozne dela.

— (Umrli) je v Gradci grof Attems, posestnik graščin v Brežicah in v Slovenskej Bistrici. Naslednik mu je mladi grof Ignac Attems, dozdaj predsednik graškega „nemškega društva“, hud „deutschnationalec“ in velikonemšk prusoljub.

— (V Mariboru) so imeli 25. t. m. volitve v mestni občinski zbor v tretjem razredu. Od 600 volilcev jih je bilo samo 16 na volišče prišlo! Ta apatija je plod ustavoverne dozdanje politike.

— (Hudodelstvo veleizdaje.) V četrtek se je pričelo pri ljubljanskem porotnem

sodišču, kot delegiranem, obravnava proti trem tržaškim natararjem Lahom, ki so lepili in raztresali na „aquedotto“ v Trstu veleizdajske plakate. Obravnava je proglasilo sodišče kot tajno, dr. Mošetu pa na razpolaganje stavilo imenovati tri zaupne može, katere je zagovornik tudi imenoval. Jako mnogo zbrano občinstvo je moralo potem zapustiti dvorano. V četrtek so bile zaslišane priče, in je trajala obravnava do 9. zvečer, v petek ob 9. uri se je obravnava nadaljevala in gotovo pozno v noč naznanila sodba. Državni pravdnik je baron Neugebauer iz Gradca, zagovornik dr. Moše. Obširneje o tej obravnavi še poročamo.

— (Požar.) Dne 9. t. m. je Matija Bobnar v Velikem Lipovci, novomeškega okraja, slivovico kuhali in zažgala se mu je kiet. Ker je bilo snega debelo na strehi, in so ljudje na pomoč pritekli, pogasili so tako, da je le za 150 gold. skode.

— (Šolske novosti.) Enorazredno šolo v Grižah pri Celji je štajerski deželni šolski svet razširil v dvorazredno. Za zidanje šolskega poslopja pri sv. Nikolaju (v mariborskej okolici) je presvitli cesar 200 gld. daroval.

— (Tiskovna pomota.) Mej včerajšnjimi dopisi Bleiweisu je po tiskarskej pomoti prišlo v naš list sloveče ime Kukuljevića Sakcinskega — pokvarjeno v „Sakejski“, kar naj se izvoli „Sakcinski“ popraviti.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 25. novembra.

(Svetovno znani tatovi.)

(Dalje.)

Zatoženci vsi trije vprek tajé, da bi bili krivi tatvine. Glanz pravi, da je bil ravno na potu, poboljšati se, pa ga prime ljubljanska policija. Hotel je iti, pravi, v Trst, tam počakati, da dobi še nekaj več novcev, potem pa odjadrati v Ameriko k svojemu očetu. Tam, reče Glanz, bil bi pristopil nazaj k svojej starej veri katoliškej, kajti da je žid, temu je kriva le njegova mati, ki je židovkinja in se pravdala z njegovim očetom in pravdo tako dobila, da so morali postati vsi trije njeni otroci in tudi on židovske vere. Odgojevan je bil jako slabo in uže v nežnej mladosti je počel krasti, in tako je šlo dalje.

Zatoženca Landler in Markus pa naglašata še bolj odločno svojo nedolžnost v tem slučaju, kajti hotela sta iti v Trst, da bi tam nakupila pomeranč dober kup in z njimi kupčevala v Pešti.

Okradena priča, jud Büchner iz Zagreba, podvzetnik, priseže po židovskej šegi, a zatoženec Landler ugovarja tej prisegi, ker nij nobednega tukaj, kateri bi razumel hebrejski jezik in tako je možno, da Büchner kaj kar tja v en dan žlobudra, a priseza krivo. Büchner priseže in pove, kako se je vozil le s prijateljem in znancem v jednom vozu, da je imel listnico z denarjem še od Zidanega mosta naprej, kar ve gotovo, ker je še neke stacije potem konduktarju pokazal vožnjo karto; stoprav na peronu ljubljanske južne železnice mu je listnica izginila; on meni, da mu je nikdo drugi nij ukral, kot Landler in Markus, katera dva sta se proti njemu guetila.

Priče, katere se dalje zaslišijo so: magistratni svetovalec in policijski vodja Perona, in detektivi: Mežan, Gorše in Šelko, in razen teh magistratni kancelist Erzini, ter zasobnik Zevnik. Vsi pripovedujejo, kako so po došlem pismu te ptiče opazovali, kako so skrivno in

na raznih mestih kolodvorske restavracije pri raznih mizah razgovarjali se, tako dolgo, da so denašnje zatožence zaprli, drugi trije tovarišij njih pa so mimo previdnosti ljubljanske policije vendar odpihali jo.

Prebere se potem mnogo pisem od strani policijskih in sodskih uradov, katera popisujejo, kje in kako so zatoženci ali njih tovarišij izvrševali žepne tatvine. Najprej se bere brezimensko pismo na deželno vlado v Ljubljani, v katerem se nič kaj spoštljivo ne govori o ogerskih policijskih uradih in sodnijah, posebno o policiji v Pešti, ker se naravnost trdi, da so ogerski policijski uradniki v zvezi s tatovi, in da jih podpirajo s tem, da jim dajejo potne liste kot trgovcem, da tatovi tem laglje tirajo svoje zlo rokodelstvo. Zatoženci trdijo, da je to pismo izšlo od nekovega Vaclaveka, kateri si je postavil nalog njih uničiti. (Baje je bil prej njih kompanjon, pa se je spril z njimi.)

(Konec prih.)

Razne vesti.

* (Napad na ogerskega ministra.) Dne 26. t. m. zvečer ob 11. uri je imel minister Tisza društvo doma pri sebi, tudi Andrássy je bil pri njem. Kar se s silnim pokom raztresči pod oknom petarda napolnena z dinamitom. Potres je bil tako velik, da so šipe na ministrovih oknih utrte bile, tudi okna pri sosednjih hišah, društvo je bilo v velikem strahu; nek portir, ki je nasproti hiše stal, bil je od eksplozije in stresa zraka na tla vržen; grmenje se je razlegalo daleč okolo; nič nij sledu kdo je petardo položil in zažgal.

Tujci.

28. novembra:

Evropa: Löwy iz Siska. Pri slonu: Kainz iz Dunaja. — Halla iz Kamnika. — Egerer iz Brna. — Schmidt iz Dunaja. — Englhoffer iz Gradca. Pri Maiticu: Frank iz Dunaja. — p. Vesteneck iz Litije. — Heller, Müller, Oblak iz Dunaja. Pri bavarskem dvoru: Klopčić iz Jesenic.

Dunajska borza 29. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	61 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	61	—	—
Enotni drž. dolg v srebru	62	—	20
Zlata renta	71	—	55
1860 drž. posojilo	112	—	75
Akcije narodne banke	787	—	—
Kreditne akcije	227	—	50
London	116	—	45
Napol	9	—	32
C. kr. cekini	5	—	57
Srebro	100	—	—
Državne marke	57	—	60

Droži (Presshefe)

najboljše se zmirom dobivajo sveže

v trgovini z železom Albina Sličerja, (401-2) na dunajskej cesti št. 9.

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158-115)

Marke	Wir empfehlen	geschäftl.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel		
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2.		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		

(190-119)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.